Βιβλιοφάγος

19 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2019

Γράφει η Μαριάνθη Βάμβουρα

«Το κορίτσι της ντροπής»

Γράφει η Μαριάνθη Βάμβουρα

«Είναι ντροπή να μην ξέρεις το όνομα του πατέρα σου... Είναι ντροπή η μάνα σου να μένει αστεφάνωτη... Είναι ντροπή να είσαι η κόρη του εχθρού... Η Λένη είναι το κορίτσι της ντροπής».

Δεν ξέρω πόσες ντροπές μπορεί να αντέξει ένας άνθρωπος και να προκαλέσει μια κοινωνία, ο αναγνώστης, όμως, γνωρίζει ξεκάθαρα από τις πρώτες κιόλας σελίδες, πως το νέο ιστορικο-κοινωνικό μυθιστόρημα της Σοφίας Βόικου που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις «Ψυχογιός», στέκεται περήφανα στον βιβλιογραφικό κόσμο.

Γνωστή για την αξιωμένη γραφή της, η πολυγραφότατη πλέον συγγραφέας, φαίνεται πως πλέκει τον μυθιστορηματικό ιστό με σοβαρότητα και σεβασμό στον αναγνώστη σε πολυδιάστατο επίπεδο. Ξέρει να γράφει η Σοφία Βόικου σωστά, να εμπνέει συναισθήματα, να προκαλεί συλλογισμούς, να ταράσσει τον νου και την ψυχή του αποδέκτη της γραφής της.

Το κορίτσι της ντροπής λοιπόν, η Λένη, ένα ξανθό γαλανομάτικο παιδί, που γεννήθηκε στην Ελλάδα της κατοχής από τον έρωτα ενός Γερμανού κατακτητή, του εχθρού και μιας Ελληνίδας. Του Γκούσταφ και της Βιολέτας. Πρόσωπα τραγικά, που πληρώνουν με σκληρό τίμημα τα όνειρα και τα «θέλω» της ζωής τους. Η Βιολέτα μια νεαρή Ελληνίδα που διψά για ζωή τόσο, που αγνοεί κάθε κοινωνικό και ηθικό φραγμό στα χρόνια του πολέμου, που βλέπει τη ζωή από διαφορετικό πρίσμα και υποστηρίζει ότι οι Γερμανοί ήρθαν για να μείνουν. Πιστεύει ότι έπρεπε να προσαρμοστούν και να αλλάξουν μυαλά αν θέλουν να ζήσουν. Τη νοιάζει να περάσει καλά... Είναι εκείνη που τότε που η χώρα της στενάζει από τον εχθρό Γερμανό, τυλίγεται στη δίνη του έρωτα και δίνεται ολοκληρωτικά σε έναν Γερμανό δεκανέα, που και αυτός αγνοεί τις εντολές του Ράιχ να μην συνάπτουν σχέσεις με Ελληνίδες, αφού τις θεωρεί κατώτερες...

Βιολέτα και Γκούσταφ ένα ζευγάρι που παραμερίζει τον πόλεμο και απολαμβάνει τον έρωτά του σα να μην υπάρχει κοινωνία γύρω του. Αυτή, όμως, η κοινωνία μετά την Απελευθέρωση και τη λήξη του πολέμου, θα σταθεί δίχως οίκτο απέναντί του. Δε θα ξεχάσει και δε θα συγχωρέσει. Ειδικά την Ελληνίδα, που αγνόησε τους πατριώτες και τον αγώνα τους, προσπέρασε την πείνα για την πατρίδα, τις κακουχίες του πολέμου και πλάγιασε με τον εχθρό... Ήρθε η ώρα να την τιμωρήσει σκληρά, να την εξευτελίσει δημόσια. Να της χαράξει το Π στο στήθος της να μην ξεχνά και να την κουρέψει.

Η Σοφία Βόικου συγγράφει πολύ ισορροπημένα και αναδεικνύει κάθε πτυχή της υπόθεσης. Καθώς προχωρούν οι σελίδες, η γραφή αγγίζει τις αισθήσεις του αναγνώστη, που ακούει τους ψίθυρους και τις συζητήσεις των γειτόνων, τα ρουθούνια του γεμίζουν απ' τις μυρωδιές των αυλών, τα αυτιά του δέχονται τους ήχους του πολέμου και τα μάτια του ματώνουν από τη σκληράδα της ζωής, την αδικία. Έρχονται οι ανατροπές, οι ξεκάθαρες παραστάσεις, η συναρπαστική ολοκληρωμένη γραφή.

Θα προτιμήσω να μη γράψω περισσότερα για «Το κορίτσι της ντροπής», ώστε να αφήσω περισσότερο μερίδιο αναγνωστικής απόλαυσης σε όσους επιλέξουν να διαβάσουν το συναρπαστικό μυθιστόρημα που μας χάρισε η Σοφία Βόικου. Μία συγγραφέας γνωστή και αγαπητή από τους πολυπληθείς αναγνώστες της, που για ακόμη μία φορά απαντά για τους αναγνώστες του «Δημοκράτη» και φέρνει στο φως πτυχές ιδιαίτερες, σχετικά με το καινούριο της βιβλίο.

-Ποια ήταν η αφορμή για να ξεκινήσει η συγγραφή αυτού του βιβλίου;

Αφορμή στάθηκε ένα παλιό τσίγκινο κουτί από μπισκότα γεμάτο από φωτογραφίες του μακρινού παρελθόντος. Ανοίγοντας το και χαζεύοντας ανθρώπους που έχουν φύγει χρόνια από τη ζωή, έπεσα πάνω σε μία φωτογραφία που λογικά δεν είχε καμία σχέση μέσα σ' εκείνο το κουτί. Η περιέργεια με οδήγησε σ' ένα οικογενειακό ψάξιμο και στη συνέχεια αυτό το ψάξιμο κατέληξε σε μία ολόκληρη έρευνα για τα παιδιά της Βέρμαχτ, τα παιδιά δηλαδή που γεννήθηκαν από πατέρα Γερμανό στρατιώτη κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και μητέρα κατεχόμενης χώρας και όχι μόνο. Οι ζωές όλων αυτών των ανθρώπων μού φάνηκαν απίστευτα συγκλονιστικές και θέλησα να τις μετουσιώσω σε βιβλίο.

-Το πραγματικό στοιχείο, τι μερίδιο έχει στην υπόθεση του μυθιστορήματος;
Οι ήρωές μου, η Βιολέτα, ο Γκούσταφ, η Λένη, ο Γιόχαν, ο Νικηφόρος είναι καθαρά μυθιστορηματικοί. Ωστόσο, οι ιστορίες πίσω από αυτούς, είναι πραγματικές. Είναι η ζωή που έζησαν χιλιάδες παιδιά του πολέμου στην Ευρώπη και τα συναισθήματα που βίωσαν στο πετσί τους εξαιτίας των επιλογών των γονιών τους.
-
Καθώς προχωρούσα στην ανάγνωση του βιβλίου, μου γεννήθηκε το ερώτημα «γιατί το κορίτσι της ντροπής» ως τίτλος και όχι «η κοινωνία της ντροπής»;
Η αλήθεια είναι πως θα μπορούσε να δοθούν διάφοροι τίτλοι που θα περιείχαν τη λέξη «ντροπή». «Η κοινωνία της ντροπής», «τα παιδιά της ντροπής», «οι γειτονιές της ντροπής»... όλα αυτά και πολλά άλλα ακόμα... όμως, μετά από σκέψη, επιλέχθηκε ο συγκεκριμένος τίτλος για να δώσει έμφαση στην κεντρική ηρωίδα, τη Λένη και γύρω από εκείνην να πλεχθούν οι ιστορίες και των υπόλοιπων προσώπων του δράματος γιατί κάθε ήρωας βιώνει το προσωπικό του δράμα σε τούτο το βιβλίο.
-
Η Λένη είναι ένα νόθο παιδί. Εισπράττει το τίμημα από την ώρα που γεννήθηκε πριν καν συνειδητοποιήσει την ύπαρξή της. Πληρώνει αμαρτίες γονέων. Είναι σώφρον
να αποκαλείται νόθα μια ανθρώπινη ζωή; Θα ήθελα την προσωπική σας άποψη πέρα από την κοινωνική αντίληψη.
Οι λέξεις δεν είναι σκληρές, οι άνθρωποι και οι «αρρωστημένες» προκαταλήψεις τους τις κάνουν σκληρές, τις περισσότερες φορές για να κρύψουν δικά τους συμπλέγματα και για να φανούν κάτι που οι ίδιοι δεν είναι. Και για να απαντήσω και κυριολεκτικά στην ερώτηση, όχι μόνο δεν είναι σώφρον, αλλά θα μπορούσα να το χαρακτηρίσω πως είναι «παρανοϊκό». Ο άνθρωπος εάν κρίνεται θα πρέπει να κρίνεται καθαρά και μόνο για τις δικές του επιλογές και πράξεις και όχι για εκείνες της οικογένειάς του. Ας αφήσουμε λίγο την καμπούρα του γείτονα και ας κοιτάξουμε τη δική μας.
-
Το παρελθόν επέστρεψε και βρήκε τη Λένη. Ζωντάνεψαν μνήμες, ήρθαν νέες πληροφορίες, προκλήθηκαν αισθήματα συγκίνησης και ταραχής. Σε τι βαθμό αξίζει να επιτρέπει ένας άνθρωπος να εισχωρεί το παρελθόν στο παρόν της ζωής του;
Εάν το παρελθόν είναι σκληρό, δυστυχώς μπορεί να καταστρέψει τελείως τόσο το παρόν, όσο και το μέλλον ενός ανθρώπου. Να τα διαλύσει και πολλές φορές αυτό γίνεται ασυναίσθητα. Το κουβαλάμε το παρελθόν μας επάνω μας. Χρειάζεται δουλειά με τον εαυτό μας για να αποδεσμευτούμε και να προχωρήσουμε μπροστά. Στην αρχή να αποδεχθούμε ό,τι έχει συμβεί, να το βάλουμε στη σωστή του διάσταση κι ύστερα εμείς να προχωρήσουμε. Να αφήσουμε το παρελθόν να αναπαύεται στο ράφι του...
-Μπορεί η αγάπη να νικήσει τον πόλεμο;
Δύσκολη ερώτηση... Πραγματικά δεν ξέρω... φαντάζομαι πως σε ορισμένες συνθήκες ναι... αλλά και πάλι δεν είμαι σίγουρη... ο πόλεμος αποκτηνώνει τους ανθρώπους, πολλές φορές τούς κάνει να ξεχνάν πως είναι άνθρωποι. Δεν ξέρω πόσο πιο δυνατή μπορεί να φανεί η αγάπη απέναντι στο ένστικτο της επιβίωσης.
-
Κατά την διάρκεια της εξέλιξης της μυθιστορηματικής πλοκής, ποια ήταν η κλίμακα των αισθημάτων που βιώσατε;
Ήταν το βιβλίο που με δυσκόλεψε περισσότερο απ' όσα έχω γράψει. Μπλέχτηκα συναισθηματικά με τους ήρωες και αυτό με διέλυσε σε κάποια σημεία. Έγινα η Βιολέτα, η Λένη, ο Γιόχαν... άργησα να συνέλθω. Μπορώ να πω πως το βιβλίο το άφησα πίσω μου, όταν επισκέφτηκα προσκύνησα το σπίτι όπου ξεκίνησαν όλα, το ερειπωμένο σπίτι της Λένης στου Γκύζη. Ήταν σαν να κάνω ένα μνημόσυνο στους ήρωες και τότε εκείνοι με κέρασαν ένα καφεδάκι και με άφησαν επιτέλους ελεύθερη.
-
Οι λέξεις (το μπάσταρδο της Βιολέτας) ή οι πράξεις (ξύρισμα κεφαλιού και χαραγμένο Π στο στήθος) πικραίνουν πιο πολύ;
Η βία είναι βία. Τελεία. Ούτε μικρότερη ούτε μεγαλύτερη. Όλα πικραίνουν, όλα πονάν, όλα στιγματίζουν. Ακόμα κι ένα βλέμμα.

-

Λένη, Βιολέτα, Γκούσταφ, Γιόχαν, Νικηφόρος οι βασικοί ήρωες, πρόσωπα με τραγικότητα που σηκών ουν στην πλάτη τους όχι μια κοινωνία αλλά πολλές, μαζί με την εξέλιξη του χρόνου και όσα αυτή φέρ νει. Ποια η σχέση σας μαζί τους καθώς συγγράφατε;

Όπως είπα και προηγουμένως, ενεπλάκην πολύ (τόσο που δεν θα έπρεπε) συναισθηματικά μαζί τους. Έκλαψα μαζί τους, πόνεσα μαζί τους, σκλήρυνα μαζί τους, θύμωσα, αλλά στο τέλος συγχώρεσα. Και μέσα από τη συγχώρεση ήρθε η πολυπόθητη λύτρωση.

-Όταν μπήκε η τελευταία τελεία στο μυθιστόρημα υπήρξε κάποια έντονη σκέψη που επισφράγισε τη γραφή του;

Είχα πολύ έντονα αμφιθυμικά συναισθήματα. Από τη μία, αισθάνθηκα ένα βάρος να φεύγει από πάνω μου. Είχα πει την ιστορία των ηρώων μου, μπορούσα να ησυχάσω. Από την άλλη, αισθανόμουν πως τους εγκατέλειπα. Η σκέψη που μου «καρφώθηκε» ήταν να επισκεφτώ ξανά το σπίτι που άρχισαν όλα. Και φρόντισα να το κάνω πραγματικότητα.

-Πώς οριοθετείτε τη σχέση σας με το αναγνωστικό κοινό;

Μια λέξη, θεωρώ πως τα λέει όλα. Ειλικρινής.

Λίγα λόγια για τη συγγραφέα:

Η Σοφία Βόικου γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη. Σπούδασε γαλλική φιλολογία στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και Ιστορία της Τέχνης στη Σχολή του Λούβρου. Έκανε μεταπτυχιακές σπουδές πάνω στην Επικοινωνία και τον Πολιτισμό των Χωρών της Μεσογείου στο Πανεπιστήμιο Sophia Antipolis της Γαλλίας. Από το 1997 δραστηριοποιείται επαγγελματικά στον χώρο της διαφήμισης και της επικοινωνίας, διευθύνοντας το δικό της δημιουργικό γραφείο. Μιλά αγγλικά, γαλλικά και ισπανικά. Είναι παντρεμένη και έχει δύο παιδιά. Από τις εκδόσεις «Ψυχογιός» κυκλοφορούν τα μυθιστορήματά της Το κόκκινο σημάδι, Το ταξίδι της φωτιάς, Πικρό γλυκό λεμόνι, Στη σκιά του Αυγερινού, Το μυστικό της καταιγίδας, Ψίθυροι του Βαρδάρη, Η πόλη που δακρύζει και Το κορίτσι της ντροπής.